

آغاز سخن

مترجم ادبی اندیشه‌ورزی است که، دست کم به ضرورت کار خویش، گسترده و بسیار می‌خواند. تا نتواند نمی‌تواند بنویسد، نمی‌تواند انتخاب کند. بسیاری از علوم که بنا بر تقسیم‌بندی رایج در حوزه علوم انسانی جای می‌گیرند، از جمله روانشناسی، جامعه‌شناسی، زیان‌شناسی، فلسفه، منطق، هنر و ... در حوزه مطالعات مترجم قرار دارند. از جمله شاخه‌های علوم انسانی که پیوندی مستحکم با کار مترجم ادبی دارد شاخه نقد ادبی است. شاید خواننده آثار ادبی بیش از مترجم به نقد ادبی نیاز داشته باشد. نقد پرتوی بر اثر ادبی می‌افکند و دست کم برخی از زوایای تاریک آن را روشن می‌کند و سبب می‌شود که خواننده تنها به چشم سرگرمی به خواندن ننگرد، بلکه آنطور به آن بنگرد که به زندگی می‌نگرد. هرچند نقد ممکن است به آشنفتگی در درک و تفسیر اثر ادبی منجر شود، خواندن نقد ادبی سبب تکامل فکر می‌شود و توان سنجش و درک ادبی و نیز شناخت خواننده از آدمها و زندگی را افزایش می‌دهد.

اگر به نقد ادبی از دیدگاه ترجمه بنگریم، فایده آن را به مترجم ادبی و خواننده ادبیات ترجمه شده محدود کرده‌ایم. تردیدی نیست که نقد ادبی، بطور کلی، یک ضرورت فرهنگی است. البته در غالب مجلات ادبی موجود جسته‌گریخته مباحثی در زمینه اصول نظری نقد، اعم از تألیف یا ترجمه، به چاپ می‌رسد و نیز نمونه‌هایی علمی از نقد ارائه می‌شود. اما در این نیز تردید نیست که برای پرداختن به مباحث نقد بطور هدفمند و مفید به مجله یا مجلات تخصصی در زمینه نقد ادبی نیازمندیم و مجلات متنوع و متعدد ادبی موجود نمی‌تواند جوابگوی این نیاز باشد.

ضمیمه ادبی مترجم بخش جدیدی است که از این شماره به مترجم افزوده می‌شود. در این بخش هدف ما آن است که خواننده را با نمونه‌های ارزشمند نقد ادبی، بخصوص نقد آثار ترجمه شده به فارسی آشنا کنیم. بدین منظور نقدهایی درباره آثار ادبی که ترجمه فارسی آنها در دسترس است و نیز نقدهایی درباره نویسندگان یا شاعران برجسته جهان می‌آوریم. در نقد آثار می‌کوشیم نمونه‌هایی از متن اصلی را با ترجمه فارسی آن همراه کنیم تا خواننده به شناخت بهتری از ترجمه و اصل اثر برسد. امید ما آن است که با فراهم آمدن شرایط کار و با برخورداری از یاری گسترده اهل قلم نشریه‌ای مستقل در این زمینه منتشر کنیم. در ضمن برای آنکه از موقعیت کنونی نقد ادبی در ایران و ضرورت انتشار مجله‌ای ویژه نقد ادبی شناخت بهتری حاصل کنیم، با ارسال نامه‌ای حاوی دو سؤال برای برخی از صاحب‌نظران نظر آنها درباره دو مورد فوق را جویا شدیم. پاسخهایی به دست ما رسیده است که آنها را بتدریج چاپ می‌کنیم. در این شماره آقایان دکتر میرجلال‌الدین کزازی و بابک احمدی به دو سؤال ما پاسخ می‌گویند.